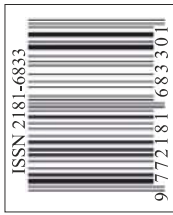

ISSN 2181-6833

PEDAGOGIK MAHORAT

2
2021

ISSN 2181-6883

PEDAGOGIK MAHORAT

Ilmiy-nazariy va metodik jurnal

2-son (2021-yil, aprel)

Jurnal 2001-yildan chiqa boshlagan

Buxoro – 2021

MUNDARIJA

PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA.....	7
Зариф УМУРОВ. Таълимни рақамлаштириш шароитида ўқув-билув муаммоларини таълим жараёнига татбиқ қилишнинг шарт-шароитлари	7
Иброҳим УМАРОВ. Хорижий давлатлар ва мамлакатимиз кредит-модуль тизимининг қиёсий таҳлили	11
Зилола РАСУЛОВА. Бўлажак технология фани ўқитувчиларининг креативлигини ривожлантиришда дастурий таълим воситаларидан фойдаланиш.....	15
Муслима БОЗОРОВА. Роль этнопедагогикаси в подготовке компетентного специалиста в системе педагогического образования.....	21
Зебохон МАМАРАҲИМОВА. Ўспиринларнинг ўзини-ўзи тарбиялаши педагогик муаммо сифатида	26
Mirzomurod NAFASOV. Mobil ta'lim va undan foydalanishning ahamiyati.....	33
Обод ЭРГАШЕВА. Ўзбек оилаларида қиз болалар тарбияси.....	38
Вахром URINOV. Ta'limga yevropa integratsiyasining asosiy maqsadi va tamoyillari	45
Nuriddin ACHILOV. Hakim at-Termiziy asarlari vositasida talabalarda ma'rifatparvarlik fazilatlarini rivojlantirish mazmuni.....	48
Зебо ТЎХТАЕВА. Олий таълимда ихтисослик фанлари интеграциясини таъминлаш имкониятлари..	53
Бобиржон ЭРГАШЕВ. Профессионал таълим тизими битирувчиларининг касбий кўникмаларини эгаллашларида педагогик стратегиялар	60
Зубайда БАХРАНОВА. Корпоративная культура в условиях инновационного развития вуза.....	65
Ғулом БОҚИЕВ. Педагоглар малакасини оширишда замонавий таълим методларидан фойдаланиш ..	68
Гулноз ҚУРБОНОВА. Дарс машғулотида талабалар касбий тафаккурини ривожлантиришга инновацион ёндашув.....	72
Dilnoza AXMEDOVA, Baxtiyor ADIZOV. Pedagogika fanlarini o'qitishda muammoli ta'lim metodlarining o'rni.....	78
Dilora SIDIQOVA. Masofaviy ta'lim sharoitida talabalarining kasbiy kompetensiyasini shakllantirish.....	81
Сардор ХОДЖАНИЯЗОВ. Сулаймон Боқирғоний ҳикматларида ахлоқий ва маънавий тарбия тўғрисидаги ғояларининг акс этиши	85
Динара АТАДЖОНОВА. Имоми Аъзам Абу Ҳанифа асарларида хулқий гўзалликни қарор топтиришнинг тарбиявий усул ва воситалари.....	89
Манзура РАХМЕДОВА. Маҳмуд аз-Замахшарий асарларида маънавий-маърифий ва ахлоқий масалалар.....	93
Санжар МИРЗАЕВ. Қишлоқ ва сув хўжалигида сувдан фойдаланиш этикасини ўргатиш методикаси	96
Шерзод АБДУРАХМАНОВ. Ўқувчи-ёшларда ватанпарварликни шакллантиришда мутафаккирларнинг таълим –тарбияга оид қарашларидан фойдаланиш.....	103
Марҳабо АШУРОВА. Футувват (жавонмардлик) - ахлоқий тарбия асоси.....	106
Rohila NORQO'CHQOROVA. Pedagogika kolleji o'quvchilarida qadriyatli munosabatni shakllantirish samaradorligini oshiruvchi omillar.....	110
Насиба ЖУМАНИЁЗОВА. Аутизм ташхисли болаларга ота-оналарнинг муносабатини шакллантириш	113
Машхура СУЛТОНОВА. Зўравонликни бошдан кечирган аёлларнинг ижтимоий-психологик хусусиятлари.....	117
Go'zal YUNUSOVA. Maktabgacha yoshdagi bolalarning kreativ tafakkuri rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari.....	121
МАКТАБГАЧА ВА БОШЛАНГ'ИЧ ТА'ЛИМ.....	125
Maqsuda NORBOSHEVA. Maktabgacha yoshdagi bola shaxsini rivojlantirishda o'yinli texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati.....	125
Рустамбек ҚЎЛДОШЕВ. Чапақай ўқувчиларининг мактабга мослашуви ва унинг ўзига хос хусусиятлари	127
Малика ХАЙДАРОВА. Бошланғич таълим жараёнига индивидуал ёндашувни татбиқ этишнинг ўзига хос хусусиятлари	133
Наргиза КУЧКАРОВА. Бўлажак бошланғич синф ўқитувчиларини ўқув фанларида иқтисодий - маданий ривожлантиришнинг модели ва технологияси.....	136
Бибиҳол КАРИМОВА. Меҳрибонлик уйлари бошланғич синф тарбияланувчиларида миллий ғурурни ҳадислар асосида шакллантиришда интерактив методлардан фойдаланиш	139

Ҳа

- Жавоб. Ҳар бир инсон Ватанни севгани каби элини севиши лозим.

Шунинг учун элга хизмат қилиб, доимо улар билан қалбан бирга бўлиши шарт. Чунки бу ҳар бир кишининг бурчи саналади. Шундай инсонгина эл дуосини олиб комилликка интилади.

- Далил келтирмак. Юртимизда ана шундай инсонлар кўпчиликни ташкил этади. Масалан, бунга мисол тариқасида Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти И.А.Каримовни фахр-ифтихор билан келтиришимиз мумкин. У кишидан биз Ватанни севиш, халқига ва Ватанига хизмат қилишни ўргандик. Ҳар биримиз бобомиз каби бўлиб, улар изидан боришимиз ва халқимизга хизмат қилишимиз зарур.

2-гурухга

Баҳс мавзуси: Элга хизмат қилиш кишининг бурчими?

Йўқ

- Жавоб. Элга хизмат қилишни вазифа деб қаралса ҳам бўлади. Чунки ҳар бир вазифамни бажаришим элга хизмат ҳисобланади.

- Далил келтирмак. Масалан, аъло ўқишим, яхши инсон бўлишим, кунлик вазифамни бажаришим элга хизмат бўла олади.

Ушбу жадвални ёзган ҳар бир гуруҳ фикрларини изоҳлайдилар. Ижобий фикрга эга бўлганлар ўз фикрларини тасдиқлай олишга ҳаракат қилишлари лозим. Машғулот якунида тарбиячи фаол гуруҳни рағбатлантиради. Келтирилган ёзма баҳс усулидаги тренингнинг афзаллик томонини келтириш жоиз. Бунда ҳар бир тарбияланувчи мустақил фикрини эркин баён эта олади ва фаол ҳаракатга ундалади. Меҳрибонлик уйларида фаолият кўрсатаётган тарбиячилар олдида масъулиятли вазифалар мавжуд. Улардан бири - миллий ғурурли ёшларни тарбиялаш. Бу вазифани тарбияланувчининг илк бошланғич синф давриданок амалга ошириш мақсадга мувофиқ. Миллий ғурурни шакллантиришда ҳадислардан фойдаланиш самарали восита ҳисобланади.

Хулоса. Юқорида келтирилган фикрлар асосида 1-синф тарбияланувчиларида миллий ғурурни ҳадислар асосида шакллантиришдан намуна келтирилди:

- меҳрибонлик уйлари тарбияланувчиларининг дарсдан ташқари вақтларида ҳадислардан фойдаланиш одоб қоидаларига амал қилишга ўргатади. Шу боис ҳадислардан фойдаланиш дарсдан ташқари машғулотлар орқали амалга оширилиши мақсадга мувофиқ ҳисобланади;

- меҳрибонлик уйлари тарбиячилари ота-она вазифасини бажаради. Ота-она уйда болани ажодларимиз ўғити, катталар намунаси, ҳадислар асосида вояга етказилади. Ана шу мақсадларни меҳрибонлик уйлари тарбиячилари ҳам самарали амалга ошириши зарур. Ҳадис мазмунини тушунтиришда эртақлар келтирилган. Ҳадис мазмунини осон тушунишга имконият ярата олган. Кроссвордлар эса ақлий фаолиятни ривожлантириб, қизиқишини оширишга сабаб бўла олади. Келтирилган маълумотлар тарбияланувчиларда миллий ғурурни шакллантиришга хизмат қилади;

- меҳрибонлик уйлари тарбиячиларида миллий ғурурни ҳадислар асосида шакллантиришда олган назарий билимларни амалий ўрганишда биз тавсия этган қуёш жадвали ўз самарасига эга.

Тавсия этилган интерфаол методлар ва ҳадислардан самарали фойдаланилса меҳрибонлик уйлари тарбиячиларида миллий ғурурни ҳадислар асосида шакллантириш имконияти мақсадга мувофиқ равишда амалга оширилади.

Адабиётлар

1. Воҳидова Н. Бошланғич синф ўқувчиларида халқ оғзаки ижоди асосида миллий ғурурни тарбиялаш. п.ф.н.диссертация. - Т., 2011. - 155 б.
2. Пазилова М. Ўқувчи маънавиятини ҳадислар воситасида шакллантиришнинг педагогик асослари. п.ф.н. Диссертация. - Т., 2004. - 162 б.
3. Маҳмудов Ю. ва б Миллий ғурур-маънавий комиллик мезони. - Т.: “Дизайн – пресс”, 2011. - 276 б.
4. Мансуров А ва б. Ҳадис илми сабоқлари. - Т.: “Адабиёт ва санъат”, 1999. -63 б.
5. Ҳамидова М. Момоннинг сандиғи. - Т.: “Янги аср авлоди”, 2015. - 168 б.
6. Юсуф Хос Хожиб. Қутадғу билиг. - Т.: “Фан”, 1971.- 964 б.
7. Қуронов М. Миллий тарбия. - Т.: “Маънавият”, 2007. - 237 б.
8. Қодиров Б. Комил инсон тарбиясининг педагогик асослари. - Т.: “Меҳнат”, 2001. - 194 б.

Farhod JALOLOVBuxoro davlat universiteti
boshlang'ich ta'lim nazariyasi
kafedrası o'qituvchisi**Gulmira SHARIPOVA**Buxoro tumanidagi
19-maktab 1-toifali boshlang'ich
sinf o'qituvchisi**BOSHLANG'ICH SINIF ONA TILI DARSLARIDA DIDAKTIK O'YINLARNI
MULTIMEDIA TEXNOLOGIYASI ASOSIDA TASHKIL ETISH**

Maqola boshlang'ich sinf ona tili darslarida axborot texnologiyalari vositasida didaktik o'yinlarni tashkil etish muhokamasiga bag'ishlangan.

Kalit so'zlar: ona tili darsi, ta'lim, didaktik o'yin, multimedia, kompyuter, guruh, didaktik vosita.

Статья посвящена обсуждению организации дидактических игр средствами информационных технологий на уроках родного языка в начальных классах.

Ключевые слова: урок родного языка, обучение, дидактическая игра, мультимедиа, компьютер, группа, дидактический инструментарий.

The article is devoted to the discussion of the organization of didactic games through information technology in the lessons of the native language of the primary class.

Key words: native language lesson, education, didactic game, multimedia, computer, group, didactic tool.

Kirish. Bugungi kunda Respublikamizda Prezidentimiz rahbarligida axborot texnologiyalari va kompyuter texnologiyalaridan foydalanishga katta e'tibor berilmoqdaki, inson o'z faoliyatida kompyuter texnologiyalarini o'zlashtirishda foydalanuvchi sifatida o'zini namoyon qilish shart bo'lib qolmoqda. Chunki insonning butun hayoti axborotni saqlash, uni qabul qilishdan iborat. Ammo inson miyasi qanchalik mukammal bo'lmasin, juda katta miqdordagi axborotlarning hammasini xotirasida saqlay olmaydi va kelajak avlodga to'liq yetkazib bera olmaydi. Shuning uchun axborot texnologiyalardan foydalanishga zaruriyat tug'iladi. Darhaqiqat, axborot texnologiyalari fan-texnikaning muvaffaqiyatli rivojlanishini ta'minlash, o'quvchilarning innovasiya va intellektual faoliyatini rivojlantirish asosini tashkil etadi. Shu jihatdan ham ta'lim va tarbiya jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanish ta'lim samaradorligini oshirish uchun, avvalo, o'rgatish lozimligini keltirib chiqardi. Shuning uchun boshlang'ich sinf o'quvchilarida kompyuter bilan ishlash ko'nikmasini shakllantirish zarur bo'ladi.

Asosiy qism. Mazkur muammoni hal etish maqsadida boshlang'ich sinflarda informatika darslarini tashkil qilish ko'rsatib o'tilgan. Mazkur vazifalarni bajarish, ya'ni boshlang'ich ta'limda kompyuter va axborot texnologiyalaridan foydalanish tizimini ishlab chiqish, o'quvchilarning kompyuter savodxonlik darajasini oshirish lozimligini anglatadi. Chunki, boshlang'ich ta'limda o'qitiladigan bu fan axborot texnologiyalari bilan qurollanish yo'llarini o'rgata oladi. Hozirgi kunda kompyuter texnologiyasi yordamida hisoblash, yozish, o'qish, o'rganish, gapirish, chizish, maketlar tayyorlash, axborot qabul qilish, qayta ishlash, o'ynash mumkin. Shu jihatdan ham boshlang'ich sinflarda fanlarni o'qitishda multimedia vositasida tabiat hodisalarini namoyish qilishda, o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini nazorat qilishda, o'zlashtirish darajasini aniqlashda foydalaniladi.

Kompyuter har bir o'qituvchi va o'quvchi faoliyatini, o'tiladigan fanlarning mazmunini hisobga olgan holda dars jarayonini axborotlashtirishga yordam beradi. Natijada pedagogik jarayon uchun zarur didaktik vositalar, ularning metodik ta'minoti multimedia vositasida amalga oshiriladi. O'quvchilarning o'quv faoliyatini rivojlantirishda kompyuter xotirasiga kiritilgan turli didaktik o'yinlardan foydalanish katta ahamiyat kasb etadi.

O'quvchilar kompyuter xotirasidagi didaktik o'yin orqali o'z bilimlarini mukammallashtirib boradi. Shu jihatdan qaraganda, ta'lim jarayonida qo'llanadigan didaktik o'yinlarning roli beqiyosdir. Didaktik o'yinlar ta'lim jarayoni samaradorligini oshiradi, o'quvchilar faolligini, ijodiy fikrlashini rivojlantiradi. Chunki, boshlang'ich sinf o'quvchilari multimedia vositasida berilgan o'yinlarni qiziqib bajaradi.

Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim jarayonida kompyuter muhim o'rin tutadi. 6-7 yoshli bolalar faoliyati kompyuter vositasida berilgan didaktik o'yinlar qiziqarli kechadi. Multimediali o'yin darslarida bolalar diqqati to'liq jalb etiladi, xotirasi, aqliy tafakkuri yaxshi ishlaydi. Shuni ta'kidlash kerakki, kompyuterdagi